

CHIBZUIRE

A sta în chibzuire (înv.) = a sta în cumpănă, a fi nehotărât.

CHICĂ

A face (cuiva) chica topor (sau *măciucă*) [sau *a face (cuiva) morișcă în chică*] (pop.) **a**) = a trage de păr, a păruși; **b**) (p. ext.) a bate zdravăn (pe cineva).

A fi tare de chică (pop.) = **a**) a fi sănătos; **b**) a fi bogat; **c**) a fi gras.

A se târăgăi de chica dracului (pop.) = **a**) a se trage de păr (unul pe altul); **b**) a se lua la bătaie; **c**) a duce trai rău (bărbatul cu nevasta).

CHICHIȚĂ

A căuta chichițe (sau, mai rar, *a întoarce chichițe și dulapuri*) (pop. și fam.) = a te strădui să găsești greșeli, a căuta nod în papură.

A umbla cu chichițe (pop. și fam.) = a umbla cu șiretlicuri, a căuta să înșele.

CHIFLĂ

Tot trei chifle zece bani (pop.) = tot același lucru de nimic.

CHIFTEA

De la chiftele la izmene (pop.), se spune despre cineva care istorisește lucruri fără nicio legătură între ele.

CHILĂ

Cu chila = cu nemiluita.

CHIMIR

A avea la chimir = a fi bogat.

A pune la chimir = **a**) a strânge bani; **b**) a fi zgârcit.

CHINEZ, -Ă

A se face chinez [sau, mai adesea, *a (o) face pe chinezul*] (fam.) = **a**) a se preface că nu înțelege, că nu știe nimic, că habar n-are despre ce e vorba; **b**) a face pe prostul, a face pe nizanul.

CHINGĂ

A-l ține (pe cineva) chingile (pop. și fam.) = a fi, a se simți în putere, a fi în stare.

A slăbi (pe cineva) din chingi (pop.) = a lăsa (pe cineva) mai liber, mai în voia lui.

A strânge (pe cineva) în chingi (pop.) = **a**) a constrânge; a lua din scurt (pe cineva); **b**) (fig.) a obliga pe cineva să facă o mărturisire, să plătească, a strânge cu ușa.

Cal bătrân cu chingă roșie (pop.) = **a**) lucru nepotrivit, strident; **b**) lucru ridicol.

Mă țin chingile = mă simt în putere, sunt în stare.

CHINUI

A-și chinui trupul = **a**) a-și supune trupul la eforturi intense sau la privațiuni; **b**) a face penitență.

CHIOARDĂ

A trage cu chioarda (Olt.) = a se uita numai cu coada ochiului, a arunca priviri piezișe.

CHIOC

Om fără chioc (fig., reg.) = om neatrăgător, fără vino-ncoace.

CHIOLHAN

A se pune pe chiolhan = a se apuca de chef.

CHIOR, CHIOARĂ

A da chior peste cineva = a da peste cineva (sau a se izbi, a se ciocni de cineva) orbește.

(A fi) de răsul chioarei (pop. și fam.) = **a**) (a fi) prăpădit; **b**) a fi de răsul lumii, de batjocură.

A-i fi (cuiva) gura chioară (pop.) = a vorbi prea multe.

A nu avea (nicio) para (sau *lescaie*) *chioară* sau (mai rar) *a nu avea chioară* (sau *niciun chior*) *în pungă* = a nu avea niciun ban.

A o lua de-a chioara = a merge orbește, fără a ști încotro; a o lua razna, fără țintă.

Apă chioară = **a**) (ir.) aliment sau băutură alcoolică prea diluată (și fără niciun gust); **b**) (fig.) vorbe lipsite de miez, fără valoare, de care nu trebuie să se țină cont.

A se bate ca chiorii (sau *ca orbeții*) = a se încăieră violent.

Chior în țara orbilor = mai bun decât alții în raport cu o concurență foarte slabă.

Fără para chioară (sau *fără chioară para în pungă*) (ori, rar, *fără de chioară de para*) = complet lipsit de bani.

Marfă chioară, se zice despre nuci și ouă, al căror interior nu se cunoaște.

CHIORĂȘ

A da chiorăș la (sau *în*) *ceva* (înv.) = a ținti, a ochi (prost) cu pușca.

A da chiorăș peste (mai rar *de*) *cineva* = a găsi fără multă bătaie de cap.

A da chiorăș prin ceva = a se rezezi orbește, fără a lua seama peste ce calcă.

A da chiorăș unii peste alții = a se ciocni unii de alții (din grabă, din neatenție etc.).

A privi (sau *a se uita*) *chiorăș* (sau, reg., *ponciș*) = **a**) a privi sașiu; **b**) a se uita pe furis, încruntat, cu dușmănie, cu dispreț.

CHIORÎ

A nu avea cu ce chiorî o muscă (sau *un șoarece*) (pop. și fam.) = a fi foarte sărac.

CHIOȘTOC

A fi la chioștoc (pop.) = a fi la mare strămoare.

CHIP

A afla chip (și *cale*) (pop.) = a găsi un mijloc eficace, o soluție.

A avea chipul = a reprezenta.

A căuta cu chip(uri) (pop.) = a căuta cu toate mijloacele (să...)

A face toate chipurile (ca să...) (Mold.) = a face tot ce e cu putință, tot posibilul (ca să...).

A se lua chipul (înv. și pop.) = a se fotografia.

A nu avea (niciun) chip (să...) = a nu avea posibilitatea, a nu putea (să...), a nu mai putea face nimic.

Chip că... = în semn că, fiind sigur că...

Cu chip că... = sub pretext că..., sub aparența că...

Cu chip să... = ca să..., pentru ca să..., având intenția să...

Despre chipul lui = cât despre el, cât îl privește pe el, despre (din) partea lui.

După chipul și asemănarea cuiva = leit, întocmai (ca cineva).

În (sau cu) niciun chip (sau nici într-un chip) = în niciun caz, odată cu capul.

Nu e chip să... (pop.) = nu se poate, imposibil să...

Singur (însuși) cu chipul său = însuși, în persoană.

CHIRALEISA

A umbra cu chiraleisa (Maram.) = a merge cu procesiunea, strigând *chiraleisa* pentru îndepărtarea vreunui nenorociri abătute asupra satului.

CHIRIE

Gura nu cere (sau nu ține) chirie = poți trăncăni cât vrei.

CHISELIȚĂ

A face (praf și) chiselită = a snopi (pe cineva) în bățai, a bate măr (pe cineva).

Trei ape-n chiselită = rude de grad îndepărtat.

CHIȘLEAG

A fi gustat la oale cu chișleag (Mold.) = **a**) a se fi amestecat unde nu trebuie; **b**) a greși.

CHIT

A fi chit (cu cineva) (fam.) = a nu mai datora nimic (cuiva), a nu mai avea de dat (cuiva) nicio socoteală.

CHITANȚĂ

A vorbi fără chitanță (înv.) = a vorbi drept, a vorbi în mod deschis, a spune verde-n față.

CHITI

A chiti la piață (arg.) = a ieși la furat.

A chiti pe cineva (reg.) = a-i face cuiva un rău.

A se chiti pe fugă = a lua la goană, a fugi.

CHITIC

A sta (sau a rămâne) chitic = a nu se mișca.

A tăcea chitic (sau a tăcea ca chiticul) (pop.) = a nu spune nicio vorbă.

CHITUȘELE

A sta chitușele (reg.) = a sta frumos.

CHIU

Chiu și vai = **a**) suferință; **b**) (fig.) sărăcie.

Cu chiu, cu vai sau *cu (mare) chiu și vai* = cu mare greutate, cu mare necaz, cu mari eforturi.

CHIUL

A-i trage (cuiva) chiulul (fam.) = **a**) a înșela, a păcăli (pe cineva), a trage (pe cineva) pe sfoară, a-i juca (cuiva) o festă; **b**) a nu-și respecta cuvântul dat.

A trage cuiva chiulul = a lipsi fără motiv de la muncă, de la datorie.

CHIULAF

A avea chiulac (depr.; despre cineva care se crede deșept) (reg.) = a avea cap, a fi istet.

La așa cap, așa chiulaf (reg.) = cum e sacul, și peticul.

CHIX

A da chix (fam.) = **a**) a emite un sunet fals; **b**) a nu izbuti, a da greș, a eșua.

CICIC

Verde ca cicicul (reg.) = postav verde.

CIN

Din cin până-n cer (reg.) = dintr-un hotar până-n celălalt.

CINCE

A fi cince de sătul (reg.) = a-i plesni burta de sătul, a fi ghiftuit.

CINCI

A face numărul cinci (reg.) = a fura.

A nu avea (nici) un cinci (în buzunar) = a fi lefter.

CINCILEA, CINCEA

A fi a cincea esență (ieșit din uz) = chintesență.

A fi a cincea roată la car (sau la căruță) = a fi de prisos, a avea un rol cu totul secundar.

CINE

Are (sau n-are) cine [ori este (sau nu este) cine] = (nu) există om care, (nu) se găsește persoană care...

Cine... cine... = unul... altul...

Cine dracu (sau naiba, amar, păcatele etc.), a exprimă mirare; **b**) exprimă ciudă; **c**) exprimă necaz; **d**) exprimă indignare; **e**) exprimă nerăbdare.

Cine (mai) știe! = nu știu, nu cunosc problema, habar n-am.

Cine (mai) știe când (sau cum? unde?), exprimă imposibilitatea precizării timpului, modului, locului de desfășurare a acțiunii.

Cine și cine (la enumerări) = unul și altul, cutare și cutare, mai mulți...

Cine știe ce (sau cine știe unde etc.) = (cu sens nehotărât) mai știi...

Nu știu cine = cineva, oarecine.

Până cine știe unde (cu sens nehotărât) = undeva.

CINEMATOGRAF

A face cinematograf (rar) = **a**) a proiecta filme cinematografice; **b**) (franțuzism) a juca în filme cinematografice.

CINEVA

A deveni (sau a ajunge) cineva = a deveni o persoană însemnată.

CINSTE

A avea cinstea de a... (sau *să...*) = a avea onoarea, favoarea, fericita ocazie de a...

A bea în cinstea cuiva (pop. și fam.) = a ridica paharul, făcând urări de bine pentru cineva, mulțumindu-i.

A da cinstea în cineva (reg.; ir.) = a da foamea în cineva.

A da cinstea pe rușine (pop. și fam.) = **a**) a-și pierde numele bun, a se face de rușine, a se compromite; **b**) (rar) a se păcăli..

A face cinste cuiva = **a**) a servi cuiva spre laudă, a-i face onoarea; **b**) a oferi cuiva de băut (și de mâncat) într-un local, plătinindu-i consumația; a trata, a cinsti.

A fi fără (de) cinste (înv.) = **a**) a fi necinstit; **b**) a fi lipsit de castitate; **c**) a nu merita respect.

A fi în cinste = a fi pretuit, respectat.

A fi plin de cinste (pop. și fam.) = a fi beat.

A fi vai de cinstea cuiva (pop. și fam.) = a nu mai avea nicio trecere.

A-i da cuiva ceva în cinste = a-i face cuiva un cadou, a-i da un dar.

A pierde cinstea (pop. și fam.) = **a**) a nu mai fi onest; **b**) (fig.) a nu mai fi fecioară.

A-și da cuvântul de cinste (sau *onoare*) (pop. și fam.) = a jura.

Am cinstea să... (sau *a...*, *de a...*) = am onoarea...

Fă-mi cinstea să... (sau *a...*, *de a...*) = fă-mi onoarea ca..., favoarea să...

În cinste = gratis, gratuit, în dar.

În cinstea cuiva (sau *a ceva*) = în onoarea, spre lauda cuiva sau a ceva.

Pe cinste = foarte bun, foarte frumos; grozav, strașnic.

Pe cinstea (sau *crucea*) *mea!* (pop. și fam.) = pe cuvântul meu.

CINSTIT, -Ă

Să vă fie fața cinstită! (sau *să ierte cinstita față a dvs.!*) (înv.) = pardon, iertare.

CIOACĂ

A se ține de cioace (fam.) = **a**) a se ține de glume; **b**) a se ține de șmecherii.

CIOARĂ

A-l râde și ciorile (sau *și câinii, și curcile*) = a fi de râsul lumii.

A mânca ceapa ciorii = a înnebuni.

A se da în laț ca cioara = **a**) a intra orbește într-un pericol; **b**) a-și face mendrele, dar a o păți; **c**) a lucra fără tragere de inimă; **d**) a-și crea dificultăți.

A sta înfipt ca cioara-n par = a fi încrezut.

A umbla cu cioara vopsită = a fi necinstit, a minți; a înșela.

Cât (sau *ca*) *cioara-n par* = **a**) puțin timp; **b**) pe apucate, aproape deloc.

Ce (sau *cum*) *ciorile?* = cum naiba?

I-a mâncat cioara colacul (pop. și fam.) = a murit.

CIOB

A-i pune cuiva ciobu' (pop.) = a-i face cuiva vrăji pentru căsătorie.

CIOC¹

A sta cioc pe capul cuiva = a agasa pe cineva cu insistența sa.

CIOC²

A pune (cuiva) cioc (sau *ciocuri*) (arg.) = a minți sau a deforma realitatea.

CIOCAN

A fi înghețat ciocan (pop.) = a fi înghețat tun.

A fi (sau *a se afla, a se găsi*) *între ciocan și nicovață* (pop.) = a fi într-o situație critică, dificilă (din care

nu există posibilitate de ieșire), a fi la mare strâmtoare.

A sta ciocan (pop.) = a sta dus pe gânduri, mâhnit, cu capul plecat pe piept.

A sta ciocan pe (sau *de*) *capul cuiva* (pop.) = a stărui întruna pe lângă cineva, a-l plictisi cu insistențele.

Tot țiganul își laudă ciocanul = fiecare se laudă cu ce are, cu ce este al său.

CIOCÂRLAN

A fi ciocârlan (de beat) (sau *a fi beat cum e ciocârlanul*) = a fi foarte beat.

A prinde ciocârlanul de coadă = a se îmbăta.

A se cucuia ca un ciocârlan = a se mândri.

CIOCÂRLIE

Ducă-se (sau *ducă-s-ar*) *învârtindu-se ca ciocârlia* = ducă-se să nu se mai întorcă.

CIOCHINĂ

A pune (sau *a lega ori a atârna, a spânzura*) *ceva la ciochină* (sau *la ciochine*) (reg.) = a nu se mai ocupa de ceva, a da uitării.

CIOCOI

A se băga la ciocoi (pop.) = a se angaja pe moșia boierească (pentru arături).

A sta ciocoi (pop.) = a sta pe gânduri.

CIOCUȘ, -Ă

A se uita ciocuș (reg.) = a privi cruciș.

CIOILĂ

A face pe cineva cioilă (reg.) = **a**) a înjunghia; **b**) a omorî.

CIOLAN

A căpăta (sau *a dobândi, a prinde*) *un ciolan* = a obține un profit.

A da (cuiva) un ciolan de ros = a da cuiva posibilitatea de a obține avantaje sau profituri materiale.

A fi ciolan = a fi rău.

A fi cu ciolane în pânțele = a fi însărcinată (se zice mai ales despre fetele care au greșit).

A-i putrezi (cuiva) ciolanele (sau *oasele*) = a fi mort (de mai multă vreme).

A-i rămâne (sau *a-i putrezi*) *ciolanele* (sau *oasele*) (pe) *undeva* = a muri departe de casă, prin locuri străine.

A-i rupe (sau *a-i frânge, a-i muta cuiva*) *ciolanele* = a bate tare (pe cineva).

A i se muia (cuiva) ciolanele = a-i slăbi puterile, a se moleși.

A-i trece (cuiva) ciolan prin ciolan = a fi foarte obosit.

A scăpa ciolanul din mână = a pierde o situație avantajoasă.

A-și face de cap și de ciolane = **a**) a-și face de cap; **b**) a face ceva rău care se răsfrânge asupra propriei persoane.

A-și odihni ciolanele = a se întinde pentru a se odihni.

A umbla cu ciolane în brâu = a face ceva care să înfri-coșeze pe alții.

A umbla cu ciolanele legate de gât = a înnebuni.

A umbla după ciolan = a umbla după avantaje sau profituri materiale, după venituri.

A umbla după ciolane = a cerși.

CIOMAG

A fi treaba pe ciomag = a fi vorba de bătaie.

A ști de ciomag (fig.) = a ști de frică.

Ciomagul are două capete = violența practică împotriva altuia se poate întoarce împotriva ta.

Să-i sari urma în ciomag, se zice despre oamenii de neam rău.

CIONT

A fi înghețat (sau *adormit, uscat*) *ca ciontul* = a fi tare înghețat.

Să-ți fie de cioante = să-ți fie de cap, să-ți fie învățare de minte.

CIOPLIT, -Ă

A fi cioplit în patru muchii (pop.) = a fi gătit.

A fi cioplit numai din bardă (pop.) = **a**) a fi prost; **b**) a fi grosolan, rudimentar.

CIORAP

A strânge bani la ciorap (pop. și fam.) = a aduna bani, a face economii.

CIORBĂ

A avea o ciorbă de copii (pop. și fam.) = a avea mulți copii.

A pune (sau *a băga* etc.) *pe toți într-o ciorbă* (pop. și fam.) = a considera și a trata la fel mai mulți oameni, fără a ține seamă de valoarea, meritele, situația etc. lor.

A se amesteca în ciorba cuiva (sau *a altuia*) (pop. și fam.) = a se amesteca (nedorit) în afacerile, în treburile altuia.

Cine s-a ars cu ciorbă suflă și-n iaurt (pop. și fam.) = cine a pățit-o o dată devine prevăzător.

Ciorbă lungă (fig.) = vorbărie multă și inutilă.

CIORCHINE

A sta ciorchine (fig.; despre insecte) = a fi așezate în formă de ciorchine (unele peste altele).

CIOROBOR

A face ciorobor pentru un topor (pop.) = a face gălăgie, a se certa pentru un lucru de mică însemnătate.

CIOTCĂ

A se strânge ciotcă (reg.) = a strânge (înghesuindu-se) o mulțime de oameni (mai rar de lucruri).

CIRCULAȚIE

A fi în circulație = a fi întrebuințat, a avea valoare.

A pune (sau *a introduce, a da*) *în circulație* = a face să intre în uz, să se răspândească, să funcționeze.

A scoate (pe cineva) *din circulație* (fam.) = **a**) a obosi peste măsură pe cineva, a extenua; **b**) a îndepărta pe cineva dintr-o activitate.

A scoate (ceva) *din circulație* = a suspenda, a opri răspândirea și folosirea unui lucru.

CIREAȘĂ

A avea trei cireșe (pop.) = a fi la menstruație.

A privi (sau *a se uita*) *la cineva ca la o cireasă coaptă* (pop. și fam.) = a privi cu mare admirație (și poftă).

Cireasa de pe tort (livr.) = **a**) amănuntul sau aspectul cel mai plăcut (valoros, util) al unui lucru sau eveniment; **b**) amănuntul cel mai neplăcut (inutil) al unui lucru sau eveniment.

CIREȘ

A privi (sau *a se uita*) *la cineva ca la un cireș copt* (pop. și fam.) = a privi cu mare admirație (și poftă).

CIRIC

Ciric, dar cine să-l ia de cic! (înv. și pop.) = discuții aprinse.

Ciric de ici dăm de ici (înv. și pop.), se spune despre o persoană care, în loc să încheie un lucru început, pornește la efectuarea altuia.

CIRIPIE

(A merge sau a se duce, a trage) ca pe ciripie (reg.) = (a merge sau a se duce, a trage) drept, întins, în linie dreaptă, ca pe sfoară.

CISLĂ

Fără cislă (înv.) = nenumărat.

CIȘMEA

A curge ca dintr-o cișmea (pop. și fam.) = a curge mult și continuu.

CITI

A citi (cuiva) *în palmă* = a prezice cuiva viitorul și caracterul, examinându-i liniile din palmă.

A citi în stele (în superstiții) = a prezice cuiva viitorul după poziția stelelor.

A-i citi cuiva (buchiile) (pop. și fam.) = a-i spune cuiva tot ce crezi despre el.

CIUBĂR

A avea capul ciubăr (pop. și fam.) = a-și simți capul umflat de vorbă multă sau (mai ales) de băutură.

CIUBOTĂ

A fi prost ca o ciubotă = a fi foarte prost.

CIUBUC

A aprinde (sau *a trage ori a bea*) *ciubuc* (pop. și fam.) = a fuma.

A fi ciubuc (pop. și fam.) = a fi amoretzat.

CIUCĂ

A fi ciuca bățăilor (reg. și pop.) = **a**) a primi bătaie de la toți; **b**) (fig.) a încasa toate loviturile.

A fi ciuca lui (reg.) = **a**) a exista toate condițiile pentru a realiza ceva, pentru a se întâmpla ceva; **b**) a fi norocul lui; **c**) a fi timpul lui.

A fi în ciuca lui (reg.) = a se simți foarte bine.

A sta de (sau *a se pune pe*) *ciuca cuiva* (reg.) = **a**) a urmări pe cineva; **b**) a exaspera pe cineva cu insistențe.

Asta e ciuca lui (reg.) = acesta e felul lui de a fi.

CIUCIU

Îți dau ciuciu (pop. și fam.) = nu-ți dau nimic.

CIUCIULEA

A fi un ger de-al lui ciuciulea (reg.) = a fi un ger foarte aspru.

CIUCIULETE

A (se)face (sau a fi ud) ciuciulete (pop. și fam.) = a (se) uda sau a fi ud) până la piele.

CIUCURE

(Plin) ciucure de... = încărcat de...

CIUDĂ

A face (cuiva) în ciudă (sau în ciuda cuiva) (pop. și fam.) = a) a necăji intenționat (pe cineva); b) a înfrunta împotriva cuiva.

A-i fi (cuiva) ciudă (sau a-i veni ciudă) = a-i fi (sau a i se face) necaz, a se supăra, a-i părea rău.

În ciuda cuiva = a) cu intenția de a supăra, de a necăji pe cineva; b) neluând în considerare, înfruntând voința, dorința cuiva.

În ciuda faptului = cu toate că, măcar că, deși.

CIULAMA

A face (pe cineva) ciulama (pop. și fam.) = a bate foarte tare, a zdrobi (pe cineva).

A-și face capul ciulama (pop.) = a se zăpăci, a fi năuc, buimac.

CIULIT, -Ă

Cu urechile ciulite = a) care ascultă atent; b) care devine foarte atent pentru a distinge un sunet îndepărtat, slab.

CIUMĂ

În față mumă și în dos ciumă, se zice despre cei fățarnici.

Pentru unii mumă, iar pentru alții ciumă, se zice despre cei care îi favorizează pe unii, iar cu alții se poartă rău.

CIUMPAȘ, -Ă

A umbla ciumpaș (reg.) = a umbla greoi.

CIUNTA

A ciunta zilele (sau viața, veacul) cuiva ori a ciunta pe cineva (înv. și pop.) = a omorî.

CIUPĂ

Hai ciupa! = vino să faci baie.

CIUPERCĂ

A răsări ca ciupercile după ploaie (sau din gunoi) (de obicei depr.) = a apărea în număr mare (sau cu mare repeziune), a se înmulți.

Doar n-am mâncat ciuperci (nebune)! = doar n-am înnebunit!

(Atâta) pagubă (sau, rar, jaf) în ciuperci! (ir.) = nu e nimic! puțin îmi pasă! nu e nicio pagubă!

CIUPI

A ciupi de ochi (înv. și pop.) = a) a induce prin aparență; b) a uimi; c) a seduce prin frumusețe.

CIUPIT¹

Ciupitele (sau ciupiturile) calului (înv. și pop.) = năravurile calului.

CIUPIT², -Ă

Ciupit de vărsat (sau, înv. și reg. de boale) = cu urme de variolă sau de dube.

CIUR

A avea un cui de ciur (pop.) = a) a avea foarte mult (mulți); b) a bârfi pe cineva (evidențind cât mai multe defecte).

A căra (sau duce) apă cu ciurul (la nunta cuiva) (pop.) = a face o muncă zadarnică, a lucra fără spor; a nu face nicio treabă, a pierde vremea degeaba.

A face (tot) ciur = a găuri în multe locuri.

A fi purtat și-n ciur și-n veșcă (înv.) = a) a fi deprins cu necazurile; b) a fi om practic.

A fi (tot sau găurit) ciur = a fi plin de găuri.

A nu-i fi pielea bună nici de ciur (pop.) = a nu fi bun de nimic.

A purta pe cineva ca în ciur (înv.) = a necăji pe cineva.

A trece (sau a da, a cerne, înv., a zbate) prin (sau cu, în) ciur și prin (sau cu, în) dârmon (sau, rar, sită, veșcă) = a) a cerceta, a examina în amănunt, cu atenție; b) a cleveti, a bârfi pe cineva (scotându-i la iveală cât mai multe defecte); c) (mai ales cu verbe la participiu) a trece prin multe încercări, experiențe, a căpăta multă experiență.

A vedea ca prin ciur (înv.) = a vedea neclar.

Am un ciur de noroc = n-am noroc deloc.

Dat (sau trecut) prin ciur și prin dârmon = care a trecut prin multe, experimentat, pățit.

Ochi de ciur (înv.) = a) ochi foarte mici; b) ochi mijiiți.

CIURDĂ

A sta (sau a fi) ciurdă (fam.) = a sta îngrămădiți.

CIUREL

A face un ciurel (înv. și pop.) = a lua de urechi.

A turna cu ciurelul ((înv.) = a ploua tare.

A-i zdrăncăni ciurelul (înv. și pop.) = a se considera superior, deși nu este.

CIURICĂ

I-a venit ciurica (înv. și reg.), se spune când bărbatul își bate nevasta.

CIUȘTE

A se face țușcă (înv.) = a se îmbăta.

CIUTURĂ

(Plouă de) toamnă cu ciutura = ploaie torențială, cu găleata.

CIVIL, -Ă

A fi (îmbrăcat) în civil = a purta haine obișnuite.

A se constitui parte civilă (într-un proces) = a cere, la judecată, despăgubiri bănești pentru pierderile cauzate de vinovat.

CIZMĂ

E (prost ca) o cizmă = foarte prost (și grosolan).

CLACĂ

A ajunge de clacă (înv.) = a ajunge de batjocură, de ocară, de răs.

A da clacă la ceva (înv. și pop.) = a se repezi la lucru mai mulți deodată, terminând repede.

A-și bate gura de clacă (înv. și pop.) = a flecări, a trăncăni, a pălăvrăgi.

Lucru de clacă = **a**) lucru făcut gratis, fără plată; **b**) lucru făcut fără tragere de inimă, de mântuială, prost.

Vorbă de clacă = vorbă inutilă sau neserioasă; flecăreală, pălăvrăgeală.

CLAIE

Claie mare și fân rău (înv. și pop.) = om înalt și prost.

Claie peste grămadă = unul peste altul, de-a valma, în dezordine, la întâmplare.

CLANȚ

A ține clanț = a ține piept adversarului într-o discuție, a se lupta cu vorba.

CLANȚĂ

A(-i) da cu clanța (sau *a da din clanță*) (fam.) = a vorbi mult, întruna (și despre lucruri mărunte).

A se lua (cu cineva) în (sau la) clanță (sau *a se pune în clanță*) (fam.) = a se certa (cu cineva).

Bun de clanță (pop.), se spune despre un om care vorbește mult (și convingător).

Rău de clanță (pop.) = **a**) rău de gură, care vorbește mult și inutil; **b**) pus pe ceartă.

Ține-ți clanța! sau *tacă-ți clanța!* = nu mai vorbi! taci!

CLAPĂ

A pune clapa (înv. și pop.) = a sfârși, a termina, a da gata.

A trage (cuiva) clapa (fam.) = a înșela, a păcăli (pe cineva), a trage (pe cineva) pe sfoară.

Fugi cu pianul, că se varsă clapele! (ir.) = pleacă!

CLAPCĂ

A cădea (sau a se prinde) în clapcă = a cădea în cursă, a se lăsa înșelat, păcălit.

A trage clapca = a înșela.

CLASĂ

A da clasă = **a**) a fi superior din punct de vedere intelectual, moral sau fizic; **b**) a învinge într-o competiție, dispută etc.; **c**) a fi de neegalat într-un anumit domeniu.

A avea clasă = **a**) a avea cursuri; **b**) a fi superior prin ținută, prin comportament, prin instrucție.

De (mare) clasă sau *(de) clasa întâi* = de clasă superioară, de prima calitate, de primul rang, de (mare) valoare; strașnic, grozav.

CLAVIR

A avea clavir la cap (înv. și pop.) = a fi cam țicnit.

CLĂBUC

A face clăbuci la gură (fam.) = a vorbi mult și cu furie; a face spumă (la gură).

CLĂDI

A clădi pe nisip = a întreprinde ceva sortit eșecului.

CLĂMPĂNI

A clămpăni din gură (fig.) = a flecări, a sporovăi (vrute și nevrute).

CLĂȚI

A clăți capul (înv.) = a da din cap.

A clăți coada (înv.; despre câini) = a da din coadă.

A nu se clăți din loc = a nu se mișca, a nu se urni, a rămâne nemișcat.

A nu (se) clăți niciun fir de păr din capul cuiva (înv.) = a nu (se) primejdi cu nimic viața cuiva.

A-și clăți gura = **a**) a spăla gura; **b**) (fig.) a bea puțin (rachiu, vin etc.)

CLĂȚINA

A clătina capul (sau *cu capul, din cap, rar, din barbă*) = a-și mișca capul într-o parte și în alta în semn de mirare, de îndoială, de descurajare etc.

A clătina cu (sau *din, mai rar, de*) = a mișca într-o parte și într-alta, a clăți, a da din...

A se clătina (ca) dinții (babeii) = a fi aproape de sfârșitul vieții.

CLEI

A da (sau a pune) un clei (reg., vulg.) = a avea contact sexual.

A fi clei (fam.) = **a**) a nu ști absolut nimic (atunci când este ascultat la școală, la un examen etc., a fi ignorant; **b**) a fi foarte beat.

CLEȘTE

A-i da cu zeamă de clește (despre dureri de dinți; glu-meț) = a merge la dentist.

A-i scoate cuiva vorba (sau *cuvintele*) (din gură) *cu cleștele* = a face cu greu pe cineva să vorbească.

A strânge în clește (sau *în balamale*) = a strânge cu ușa.

A(-i) trece (durerea de dinți) cu zeamă de clește (glu-meț) = a merge la dentist pentru a scoate dintele.

A prinde (sau a apuca, a strânge) pe cineva ca în (sau într-un) clește = a prinde pe cineva la strâmtoare, a-l aduce în imposibilitatea de a scăpa; a-l încolți; a pune stăpânire.

A ține (în) clește (înv. și pop.) = a face cuiva viață grea.

Bun de clește (înv. și pop.) = puternic.

Rădăcină de clește = extracție dentară, considerată cel mai bun leac pentru durerea de dinți.

CLIC

A sparge clicu' = a termina cu scandalul.

CLIN

A nu avea nici în clin, nici în mână (cu cineva) (fam.) = a nu avea nimic comun, niciun amestec, nicio legătură (cu cineva).

CLIPĂ

O clipă! = așteptați puțin, opriți-vă.

CLIFI

Cât ai clipi (sau *cât clipești*) (din ochi) = numaidecât, imediat, cât ai bate din palme, pe dată.

CLIUCĂI

A cliucăi (cu bătaia) (reg.) = a bate rău.

CLOANȚĂ

A o lua în cloanță (reg.) = a se îmbăta.